

การตายแบบหนึ่งของสุกร

โดย นิสิต ศึกษาระการพงษ์

หัวหน้าสถานีตรวจโรคสัตว์จังหวัดพิษณุโลก

08.00 น. ของเช้าวันหนึ่ง ข้าพเจ้าได้ไปรักษาสุกรป่วยรายหนึ่ง ซึ่งคอกสุกรสร้างอยู่บนฝั่งแม่น้ำ แบ่งเป็น 2 คอก คอกหนึ่งมีสุกร 5 ตัว เป็นสุกรรุ่นอายุประมาณ 4 เดือนมีสุกรป่วยอยู่ตัวหนึ่ง ตามคำบอกเล่าของเจ้าของว่า สุกรตัวนี้ยังกินอาหารตามปกติเมื่อวานตอนเย็น พอตอนเช้าไม่กินอาหารแต่มีการอาเจียร กับแสดงอาการชัก จึงรีบไปตามหมอมา

จากการตรวจบริเวณพื้นคอกพบเศษอาหารที่สุกรอาเจียรออกมา มีสุกรป่วยเพียงตัวเดียวเท่านั้นทนอหายใจหอบ พร้อมกับเบ่งตัวเกร็ง มีเสียงร้องอืดออกมาแต่ไม่มีอุจจาระหรือปัสสาวะออกมา เมื่อไล่ให้ลุกขึ้นจะแสดงอาการอ่อนเพลียขาหลังทั้งสองข้างไม่มีกำลังที่จะรับน้ำหนัก บางครั้งขาหลังจะย่อลงหรือพับลงกับพื้น ถ้ายืนได้จะเบ่งตัวเกร็งหลังโก่งเมื่อกดบริเวณท้องจะเกร็งตัว ถ้าจับสุกรยกขึ้นจะดิ้นและร้องเมื่อปล่อยลงจะแสดงอาการเบ่งและเกร็งตัวมากกว่าเก่า อาการที่แปลกและชวนให้สนใจที่ คือสุกรจะนอนเอาหลังลงในรางอาหาร เอาเท้าทงสขฟ้า ลักษณะการนอนแบบนี้พบ 2 ครั้ง

การให้ยาพาโทรบิน (Atrophine) ช่วยลดอาการเกร็ง ทำให้สุกรมีอาการดีขึ้นบ้างชั่วระยะหนึ่งเท่านั้น สุกรได้ตายต่อมาเมื่อเวลา 14.00 น. รวมสุกรแสดงอาการป่วยอยู่เป็นเวลา 6 ชม. จึงตาย

การผ่าซากตรวจ เมื่อเปิดช่องท้องจะพบน้ำสีแดง (Transudation of Reddish Serum) ไหลออกมา ถ้าใส่เล็กมีสีดำคล้ำ บางส่วนมีสีแดงเข้ม ถ้าใส่พองเนื่องจากมีลมอยู่ภายใน จากการตรวจลำไส้พบว่า ลำไส้เล็กพองกันถึง 3 อันแน่นอยู่ในรูของเนื้อเยื่อที่ยึดลำ

ไส้ (Mesentary) ที่ฉีกขาดเป็นรู การรัดแน่นเช่นนี้ทำให้เส้นเลือดดำของลำไส้คั่งไปด้วยโลหิตที่ไหลถ่ายเทไม่ได้ (Strangulation) ในระยะแรก ๆ จะเป็นสีแดง ต่อมาจะเป็นสีดำ และถ้าแล้วเยื่อลำไส้จะตาย (Mecrosis)

สรุป จากอาการและการผ่าซากตรวจพอจะวินิจฉัยได้ว่าสุกรเป็นโรค Volvulus ซึ่งโรคนี้มักจะพบเสมอในม้า โค สุกร และสุนัข เป็นลักษณะที่ลำไส้บิดพันกันหรือลำไส้มัดกันเป็นเงื่อน หรือเกิดจากลำไส้บิดพันกันกับขวนของเนือเยื่อที่ยึดลำไส้ (Axis of Mesentary) Volvulus นี้จะเป็นกับลำไส้เล็กเป็นส่วนใหญ่ สาเหตุของ Volvulus อาจเนื่องมาจากการออกกำลังกายมากเกินไป การนอนกลิ้งไปมา การกระโดด การเคลื่อนที่อย่างรวดเร็ว การกินอาหารมาก ท้องผูกอาหารไม่ย่อย เป็นต้น

ในสุกรมักพบในสุกรรุ่นหนุ่มสาว ซึ่งมีโรคที่มีลักษณะอาการคล้ายคลึงกันคือ Colic, Intussusception อาการแพ้ต่าง ๆ (Toxic) เช่น สัตว์มีพิษกัด แพ้ยา อาหารเป็นพิษ เป็นต้น การวิเคราะห์โรคที่แน่นอนต้องเปิดช่องท้องตรวจดูเท่านั้น (Laparotomy) เมื่อตรวจพบก็นำลำไส้ออกมาให้อยู่ตามปกติ เมื่อท่านสงสัยว่าสัตว์จะป่วยด้วยโรค Volvules ควรแนะนำให้เจ้าของสัตว์ส่งโรงฆ่าสัตว์เสีย

References.

1. The Menek Vetevrinary Manuol second Golition.
2. Reference Udall, D.H, The Practice og Veterinavy Medicine Sixth Revised Edition.
3. Anthony D J., Disease of Big Fourth Edition.